

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü 1994-1995 Öğretim Yılı Giriş Yetenek Sınavına Katılan Aday Öğrencilerin Belli Özellik ve Görüşlerinin Değerlendirilmesi

R. Erol DEMİRBATIR*

ÖZET

Türkiye'de eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerine başvuran aday öğrencilerin nitelikleri, anadolu güzel sanatlar liseleri mezunlarının da katılımıyla önemli değişiklikler göstermekte, bu durum, bölümlerin giriş yetenek sınavı sistemlerini ve öğretim programlarını doğrudan etkilemektedir.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde, 1994-1995 öğretim yılı giriş yetenek sınavı öncesi aday öğrencilerin belli özelliklerini tanıma, Bölüm hazırlık kursları ve sınav sistemi ile ilgili görüşlerini değerlendirme amacıyla 288 adaya anket uygulanmış, her adaya toplam 20 soru yöneltilmiş ve 5760 cevap değerlendirilerek raporlaştırılmıştır.

RÉSUMÉ

La qualité des candidats qui s'adressent au Département de musique de la Faculté d'Education, montrent des modifications importantes avec la participation des diplômés des Lycées Anadolu de Beaux-Arts cette situation influence le système, des examens de capacité d'entrée aux département et aussi les programmes d'éducation.

Pour l'année scolaire 1994-1995 La section de musique de la Faculté d'Education de l'Université d'Uludağ afin d'apprendre les particularités évidentes des candidats avant les examens de capacité et pour relever leurs avis en ce qui concerne les cours de préparation aux examens de la section de musique et leurs points de vue a'propos du système d'examen sur 288 candidats appliqué qui comportait 20 questions.

* Öğr. Gör.; Uludağ Üniv. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü

Et enfin, 5760 réponses ont été évaluées pour la préparation de ce rapport.

1. GİRİŞ

Türkiye’de eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerine olan talep her yıl biraz daha artmakta, Anadolu güzel sanatlar liseleri mezunlarının da katılımıyla aday öğrencilerin niteliklerinde oldukça önemli değişimler olduğu gözlenmektedir. Bu durum, müzik bölümlerinin yapısını, programlarını ve sınav sistemlerini de doğrudan etkilemektedir.

Daha nitelikli adayların seçilmesine yönelik olarak, U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümü’nde de yeni çalışmalar başlatılmış, değişen öğrenci yapısını ve niteliklerini tanıma amacıyla 1994-1995 giriş yetenek sınavı öncesi anket uygulanmıştır. Anket araştırmasında, aday öğrencilerin Bölüm ve hazırlık kursları hakkındaki görüşlerine de yer verilmiştir.

1.1. U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümü 1994-1995 Öğretim Yılı Giriş Yetenek Sınavı

U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümü 1994-1995 Öğretim Yılı giriş yetenek sınavı 25-29 Temmuz 1994 tarihleri arasında yapılmış, sınava toplam 416 aday başvurmuştur.

1994-1995 giriş yetenek sınavı, 1. aşama öneleme ve 2. aşama seçme sınavı olmak üzere iki aşamada yapılmıştır. 1. aşama öneleme sınavında adayların işitme yetenekleri ölçülmüş ve bu sınav % 40 ağırlıklı yazılı, % 60 ağırlıklı sözlü-uygulamalı biçimde gerçekleştirilmiştir. 2. aşama seçme sınavında ise, adayların müziksel işitme (% 60), söyleme (% 20) ve çalma (% 20 oranında) yetenekleri ayrı ayrı komisyonlarca değerlendirilmiş, genel başarı puanının belirlenmesinde ÖSS ve ortaöğretim başarı puanları da belli oranlarda etkili olmuştur¹.

1.2. U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümü 1994-1995 Öğretim Yılı Giriş Yetenek Sınavı Hazırlık Kursu

Bölüm’de 1991 yılından itibaren, öğrenci yapısını tanıma, adaylara müzik eğitimi bölümünü tanıtmaya, giriş yetenek sınavı hakkında bilgi verme-uygulama yapma ve ilk kez müzik eğitimi alan yetenekli adayların eksikliklerini belli ölçüde giderebilme amacıyla hazırlık kursları düzenlenmektedir.

1994-1995 öğretim yılı giriş yetenek sınavı hazırlık kursu 18-22 Temmuz 1994 tarihleri arasında yapılmış, adaylar bir haftalık süre içerisinde kişi sayısı 20’yi geçmeyen sınıflarda toplam 10 saat kurs görmüş ve kurslara devam mecburiyeti olmamasına karşın, 300’e yakın sayıda aday kursa düzenli olarak katılmıştır.

¹ U.Ü.E.F. Resim-İş, Müzik, Beden Eğ. Böl. 1994-1995 Yetenek Sınavları Kılavuzu.

1.3. U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümü 1994-1995 Öğretim Yılı Aday Öğrenci Anket Araştırması

Müzik Eğitimi Bölümü giriş yetenek sınavı hazırlık kursuna düzenli olarak devam eden 288 aday öğrenciye veri toplama amacıyla anket uygulanmış, adaylara toplam 20 soru yöneltilmiş ve 5760 cevap değerlendirilmiştir.

Anket araştırması, aday öğrencilerin belli özellik ve görüşlerinin saptanmasına yönelik olarak 4 ana grupta düzenlenmiştir. Bunlar:

A- Adaylara İlişkin Kişisel Bulgular,

B- Adayların Müzik Eğitimi Bölümü Giriş Yetenek Sınavı Hazır Bulunuşluk Düzeyleri ile İlgili Bulgular,

C- Adayların U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümü'nün Genel Yapısına İlişkin Gözlemleri,

D- Adayların Hazırlık Kursu ile İlgili Gözlemleri,
olarak yer almaktadır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, Bölüm Akademik Kurulu'na rapor şeklinde sunulmuş ve değerlendirilmiştir. Araştırma sürecinde hazırlama-uygulama ve değerlendirme ile ilgili görev Bölüm Öğr. Gör. R. Erol Demirbatır'a verilmiştir.

2. BULGULAR VE YORUM

2.1. Adaylara İlişkin Kişisel Bulgular

Bu bölüm, adaylar hakkında kişisel bulgular elde etmek amacıyla 5 basamakta düzenlenmiştir.

Tablo: 1
Adayların Doğum Yılı

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)*
1977	54	19
1976	67	23
1975	57	20
1974	46	16
1973	23	8
Diğer (1962-1978)	41	14
TOPLAM	288	100

* Tablolarda bazı yüzdeler yaklaşık değer olarak alınmıştır.

Tablo 1'de görüldüğü gibi, adayların % 19'u 1977, % 23'ü 1976, % 20'si 1975, % 16'sı 1974, % 8'i 1973 doğumlu olup, diğer % 14'lük grup belirtilen yıllar dışında 16 yıl içerisinde dağılım göstermektedir.

Bu durum, Bölüm'e başvuran adayların çoğunlukla 1976 doğumlu olduklarını, yoğunluğun ise 1973-1977 yılları arasında olduğunu göstermektedir. Müzik Bölümüne başvuran adayların ortalama yaşı 17-21 arasında değişim göstermektedir. Belirtilen yaşlar, müziğe başlama yaşı olarak oldukça geç bir yaş sınırı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo: 2
Adayların Cinsiyeti

Istatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Kız	184	64
Erkek	104	36
TOPLAM	288	100

Tablo 2'de görüldüğü gibi, adayların % 64'ü kız, % 36'sı erkeklerden oluşmaktadır.

Bu durum, Bölüm'e başvuran adaylardan kızların çoğunlukta olduğunu, diğer bir deyişle müzik eğitimi bölümünün daha çok kız adaylar tarafından tercih edildiğini göstermektedir.

Tablo: 3
Adayların Geldikleri İl (Yerleşim Yeri)

Istatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Bursa	120	42
Bursa Dışı	159	55
K.K.T.C.	9	3
TOPLAM	288	100

Tablo 3'de görüldüğü gibi, adayların % 42'si Bursa'dan, % 55'i Bursa dışı yerleşim yerlerinden, % 3'ü ise K.K.T.C.'den gelerek sınava katılmışlardır.

Giriş yetenek sınavına katılan adayların çoğunluğu Bursa dışı yerleşim yerlerinden gelmektedirler.

Tablo: 4
Adayların Mezun Oldukları Lise ve Dengi
Okulların Dağılımı

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Lise	225	78
Meslek Lisesi	45	16
Anadolu Güzel	18	6
Sanatler Lisesi		
TOPLAM	288	100

Tablo 4'de görüldüğü gibi, adayların % 78'i lise, % 16'sı meslek lisesi, % 6'sı ise Anadolu güzel sanatlar liselerinden mezun olmuşlardır.

Bu durum, müzik bölümüne olan talebin önemli bölümünü lise mezunlarının oluşturduğu, bir başka deyişle, müzik bölümlerinin kaynağının halen çoğunlukla lise mezunlarından oluştuğu şeklinde açıklanabilir.

Tablo: 5
Adayların Baba Meslekleri

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Serbest Meslek	90	31
Emekli	44	15
Öğretmen	40	14
Memur	38	13
İşçi	25	9
Diğer	34	12
Hayatta Değil	17	6
TOPLAM	288	100

Tablo 5'de görüldüğü gibi, adayların % 31'inin baba mesleği serbest meslek, % 15'inin emekli, % 14'ünün öğretmen, % 13'ünün memur, % 9'unun işçi, % 12'sinin ise diğer meslek gruplarında yer almaktadır. Adayların % 6'sının babası hayatta değildir.

Bu durum, müzik eğitimi bölümüne başvuran adayların sosyal tabaka bakımından büyük çoğunlukla orta sınıf mensubu oldukları şeklinde açıklanabilir.

2.2. Adayların Müzik Eğitimi Bölümü Giriş Yetenek Sınavı Hazır Bulunuşluk Düzeyleri ile İlgili Bulgular

Tablo: 6
Adayların Daha Önce Müzik Eğitimi
Alıp-Almadıkları

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet	200	70
Hayır	88	30
TOPLAM	288	100

Tablo 6'da görüldüğü gibi, adayların % 70'i daha önce müzik eğitimi aldıklarını, % 30'u ise daha önce müzik eğitimi almadıklarını belirtmişlerdir.

Bu durum, başvuran adayların büyük çoğunluğu daha önce müzik eğitimi almıştır, şeklinde açıklanabilir.

Tablo: 7.
Adayların Süre Bakımından Müzik Eğitimi
Alma Düzeyleri

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
0-1 yıl	74	26
1-2 yıl	46	16
2 yıl ve sonrası	80	28
M.E. almamış adaylar	88	30
TOPLAM	288	100

Tablo 7'de görüldüğü gibi, adayların % 26'sı 0-1 yıl, % 16'sı 1-2 yıl, % 28'i 2 yıl ve sonrasında müzik eğitimi almışlardır.

Bu durum, müzik eğitimi alan adayların büyük çoğunluğunun eğitim sürelerinin kısıtlı olduğu şeklinde açıklanabilir.

Tablo: 8
Adayların Herhangi Bir Çalgı Çalıp-Çalmadıkları

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet	260	90
Hayır	28	10
TOPLAM	288	100

Tablo 8'de görüldüğü gibi, adayların % 90'ı herhangi bir çalgı çalmaktadır, % 10'u ise sınava çalgı çalmadan katılmışlardır.

Bu durum, müzik eğitimi bölümüne başvuran adayların büyük çoğunluğunun herhangi bir çalgı çalarak girdiklerini göstermektedir.

Tablo: 9
Adayların Çaldıkları Çalgıların Dağılımı

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Blok Flüt	96	33
Gitar	30	10
Piyano	22	8
Bağlama	25	9
Org	15	5
Keman	10	3
Ud	10	3
Diğer Çalgılar	52	19
Çalmayanlar	28	10
TOPLAM	288	100

Tablo 9'da görüldüğü gibi, adayların % 33'ü blok flüt, % 10'u gitar, % 8'i piyano, % 7'si bağlama, % 5'i org, % 3'ü keman, % 3'ü ud ve % 31'i benzeri çok çeşitli çalgıları çalmaktadırlar.

Tablo 9'da adayların büyük kısmının okul-çocuk çalgıları üzerinde yoğunluk gösterdikleri görülmektedir.

Tablo: 10
Adayların En Çok Dinledikleri Müzik Türü

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Klasik Müzik	64	22
Gel. Türk Sanat Müz.	31	11
Halk Müziği	20	7
Popüler Müzik	20	7
Diğer Müzikler	18	6
Birden Çok Seçeneği	135	47
İşaretleyenler		
TOPLAM	288	100

Tablo 10'da görüldüğü gibi, adayların % 22'si klasik müzik, % 11'i geleneksel Türk Sanat Müziği, % 7'si Türk Halk Müziği, % 7'si popüler müzik, % 6'sı ise en çok diğer müzik çeşitlerini dinlemektedirler. Adayların % 47'si birden fazla müzik türünü işaretleyerek belli bir tercih yapmamıştır.

Bu durum, tek müzik türünde tercih yapan adayların çoğunluğunun en çok klasik müzik dinledikleri şeklinde açıklanabilir.

Tablo: 11
Adayların Bölüme Girdikleri Taktirde Çalmayı
En Çok İstedikleri Çalgı

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Piyano	93	32
Gitar	53	18
Keman	49	17
Şan	30	10
Yan Flüt	25	9
Viyolonsel	10	3
Diğer	28	11
TOPLAM	288	100

Tablo 11'de görüldüğü gibi, adayların Bölüm7'e girdikleri taktirde çalmayı en çok istedikleri çalgılar sırasıyla % 32 piyano, % 18 gitar, % 17 keman, % 10 şan, % 9 yan flüt, % 3 viyolonsel ve % 11 diğer çalgılardır.

Bu durum, sırasıyla yukarıdaki çalgıların daha çok ilgi gördüğünü göstermektedir.

Tablo: 12
Adayların Müzik Eğitimi Bölümünü Tercih Etme Sebepleri

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Müziği çok sevmek	250	87
Meslek sahibi olmak	25	9
Y.Ö. kurumunda okumak	8	3
Diğer	2	1
TOPLAM	288	100

Tablo 12'de görüldüğü gibi, sırasıyla adayların müzik eğitimi bölümünü tercih etme sebepleri % 87 müziği çok sevmek, % 9 meslek sahibi olmak, % 3 bir yükseköğretim kurumunda okumak, % 1 diğer sebepler.

Bu durum, adayların büyük çoğunluğunun müziği çok sevmelerinden ötürü müzik eğitimi bölümünü tercih ettiklerini göstermektedir.

Tablo: 13
Adayların Mezuniyet Sonrası Hangi Alanda Çalışmayı Hedefledikleri

Istatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Y.Ö. kurumlarında ögr. el.	128	44
Ortaöğr. kur. öğretmen	68	24
Özel kuruluşlarda öğretmen	25	9
Sanatçı	50	17
Diğer	17	6
TOPLAM	288	100

Tablo 13'de görüldüğü gibi, adaylar mezuniyet sonrasında % 44 yüksek öğretim kurumlarında-öğretim elemanı, % 24 ortaöğretim kurumlarında-öğretmen, % 9 özel kuruluşlarda-öğretmen, % 17 sanatçı ve % 6 diğer alanlarda çalışmak istediklerini belirtmişlerdir.

Bu durum, adayların müzik alanıyla ilgili kurumsal tercihlerini göstermektedir.

Tablo: 14
Adayların U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümünü Özellikle Tercih Etme Sebepleri

Istatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Yaşadığı yere yakınlık	175	61
Verilen eğitimin niteliği	78	27
Ekonomik şartlar	15	5
ÖSS taban puanı (105 olması)	16	5
Diğer	4	2
TOPLAM	288	100

Tablo 14'de görüldüğü gibi, adayların U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümü'nü özellikle tercih etme sebepleri % 61 yaşadığı yere yakınlık, % 27 verilen eğitimin niteliği, % 5 ekonomik şartlar, % 5 ÖSS taban puanının 105 olması, % 2 diğer sebepler olarak dağılım göstermektedir.

Bu durum, adayların Bölüm'ü seçmesinde en önemli faktörün yaşadıkları yere yakın olmasından kaynaklandığını göstermektedir.

Tablo: 15
Giriş Yetenek Sınavı Öncesi Adayların Hazırlık Çalışması Yapma Durumları

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet	239	83
Hayır	49	17
TOPLAM	288	100

Tablo 15’de görüldüğü gibi, adayların % 83’ü hazırlık çalışması yapmış, % 17’si yapmamıştır.

Bu durum, adayların büyük çoğunluğunun giriş yetenek sınavı öncesi hazırlık çalışması yaptığını göstermektedir.

Tablo: 16
Hazırlık Çalışması Yapan Adayların Çalışma Biçimleri

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Özel Kurslarda	30	10
Özel Öğretmenle	80	28
Bölüm’deki Kursu Katılarak	109	38
Kendi Çabalarıyla	28	9
Birden Çok Seçeneği İşaretleyen	41	15
TOPLAM	288	100

Tablo 16’da görüldüğü gibi, hazırlık çalışması yapan adayların % 10’u özel kurslarda, % 28’i özel öğretmenle, % 38’i Bölüm’deki kursa katılarak, % 9’u kendi çabalarıyla, % 15’i ise birden çok çalışma biçimiyle hazırlık yapmıştır.

Bu durum, Bölüm’de açılan hazırlık kursunun adayların hazırlanmasında büyük katkısı olduğunu göstermektedir.

2.3. Adayların U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümü’nün Genel Yapısına İlişkin Gözlemleri

Tablo: 17
Bölüm’ün Bina-Donanım ve Düzenleşim Biçimini Yeterli Bulmaya İlişkin Aday Görüşleri

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet	122	42
Hayır	166	58
TOPLAM	288	100

Tablo 17’de görüldüğü gibi, adayların % 42’si Bölüm’ün bina-donanım ve düzenleniş biçimini yeterli görmekte, % 58’i yetersiz bulmaktadır.

Bu durum, adayların çoğunluğunun Bölümün bina-donanım ve düzenleniş biçimini yeterli görmediğini göstermektedir.

Tablo: 18
Kurs Yapılan Sınıfların Ortam-Düzen, Araç-Gereç ve İşleyiş Durumunu Yeterli Bulmaya İlişkin Aday Görüşleri

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet	186	65
Hayır	102	35
TOPLAM	288	100

Tablo 18’de görüldüğü gibi, adayların % 65’i kurs yapılan sınıfların ortam-düzen, araç-gereç ve işleyiş durumunu yeterli görmekte, % 35’i yeterli görmemektedir.

Bu durum, adayların çoğunluğunun kurs yapılan sınıfların ortam-düzen, araç-gereç ve işleyiş bakımından yeterli görülmeekte olduğunu göstermektedir.

2.4. Adayların Hazırlık Kursu ile İlgili Gözlemleri

Tablo: 19
Hazırlık Kursunun Faydalı Olup-Olmadığına İlişkin Aday Görüşleri

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet	273	95
Hayır	15	5
TOPLAM	288	100

Tablo 19’da görüldüğü üzere, hazırlık kursunu adayların % 95’i faydalı bulmuş, % 5’i bulmamıştır.

Bu durum, adayların tamamına yakın kısmının hazırlık kursunu faydalı bulduğunu ve yararlandığını göstermektedir.

Tablo: 20

Kurslar Süresince Bölüm Öğretim Elemanlarıyla Çalışmanın,
Sınavlarda Heyecan faktörünün Etkisinin Azalmasına
İlişkin Aday Görüşleri

İstatistik	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet	236	82
Hayır	52	18
TOPLAM	288	100

Tablo 20'de görüldüğü gibi, adayların % 82'si hazırlık kursunda Bölüm öğretim elemanlarıyla çalışmanın giriş sınavında heyecan faktörünü azaltıcı etki yarattığını belirtmiş, % 18'i bu görüşe katılmamıştır.

Bu durum, kursda öğretim elemanlarıyla çalışmanın adaylar tarafından heyecan faktörünü azaltıcı bir etken olarak görüldüğü şekilde yorumlanabilir.

SONUÇ

Türkiye'de eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerine artan talep birlikte, Anadolu güzel sanatlar liseleri mezunlarının da katılımıyla aday öğrencilerin niteliklerinde daha önceki adaylara göre oldukça önemli değişimler olduğu gözlenmektedir. Bu durum, bölümlerin giriş yetenek sınavı sistemlerini ve programlarını doğrudan etkilemektedir.

U.Ü.E.F. Müzik Eğitimi Bölümü'nde aday öğrencilerin belli kişisel özellik, hazır bulunuşluk düzeyi, Bölüm ve hazırlık kursları hakkındaki görüşlerinin saptanmasına yönelik temel özelliklerden oluşan 20 soruluk anket uygulanmıştır. Anket sonucu elde edilen bulgular Bölüm Akademik Kurulu'na sunulularak tartışılmıştır. 1994 yılında ilk defa yapılan bu uygulamanın belli eksikliklerinin giderilip, geliştirilerek sürdürülmesi planlanmaktadır. Araştırma bu yönüyle amacına ulaşmakta ve gelecekte yapılması planlanan daha geniş çaplı araştırmalar için bir temel oluşturmaktadır.

KAYNAKLAR

1. KAPTAN, Saim: "Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemleri", 4. Baskı, Bilim Yayınları, Ankara.
2. KARASAR, Niyazi: "Araştırmalarda Rapor Hazırlama", 7. Baskı, 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., Ankara, 1994.
3. TEKİN, Halil: "Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme", 6. Baskı, Yargı Yayınları, Ankara, 1991.
4. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi "Resim-İş, Müzik, Beden Eğt. Böl. 1994-1995 Yetenek Sınavları Kılavuzu."